

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS LIETUVIU DIENRASTIS AMERIKOJE

Vol. I

KAINA, 2c

Chicago, Ill., Ketvergas, Gruodis-December 17, 1914.

PRICE, 2c.

No. 142

ANGLIJA NESITIKEJO UZPUOLIMO

Vokiečių laivai išgązdino visą Angliją

Anglijos miestai Scarborough, Hartepool ir Whitby nukentėjo nuo vokiečių šuvių ir gaisro

Vokiečių laivai nesugauti. Anglijos laivynas negalėjo ju pavyti

Vokiečiai trečia syk bandys paimti Varšavą

VOKIEČIŲ LAIVAI PADEGĖ
THIS ANGLIJOS MIESTUS

LONDON, Dec. 16. — Senai lauktas, bet visgi netikėtinas daiglas atsitiko. Galingas Vokietijos laivynas miglotoj naktį, nepaisydamas gresiančio pavojaus nuo minų ir nuo Anglijos milžiniško laivyno, prasmuko per Šiaurės jūrą, ir šiandien ryte atsidūrė prie Anglijos pakraščiu, apie 365 mylios nuo Helgolando, savo išėiginio punkto.

Iš pat ryto vokiečių laivai bombardavo 3 Yorkshiro miestus: Scarborough, Hartlepool ir Whitby, užmušė tur but su viršum 60 žmonių, sužeidė daugiausiai 150 žmonių ir miestams padarė baisių nuostolių. Hartlepool'io miestas buvo sunkiausiai bombarduojamas, ir čia daugiausia bėdies buvo padaryta. Hartlepool'io bombardavo trys didieji kruizeriai. Miesta Scarborough ir Whitby bombardavo šeši ir keturi lengvesnieji kruizeriai.

Bombardavimas miestų tęsėsi pusę valandos. Po to vokiečių kruizeriai tuojaus pasuko atgal. Anglų eskadra pasileido vyties, bet nei kaip negalėjo pagauti greitųjų užpuolikų. Vokiečiams pabėgti pagelbėjo miglota diena.

Nuostolių vokiečiams turbut nebuvo padaryta. Oficialiai paminėta yra tik tiek, kad Hartlepool'io tvirtovės batarejos pažeidusios vieną vokiečių kruizerį.

Tai buvo drąsiausias vokiečių žygis iš visų žygių, kokius šioje karėje vokiečiai buvo padarę. Visa Anglija yra persigandusi, ir mano, kad vokiečių užpuolimai tuo dar nepasibaigė. Anglai baisyti yra pasipiktinę savo laivynu, — kaip jis galėjo leisti vokiečių kruizeriams atplaukti net prie pačios Anglijos. Daugiausiai kaip per du šimtus metų, niekas neįsdriso prisistinti prie Anglijos pakraščiu, o dabar ėmė vokiečiai

ir užpuolė, ir dargi galėjo pabėgti be jokių sau nuostolių. Yra gerai žinoma, kad Vokietija jau keletą savaičių rengėsi pasiųsti laivus į Atlantiko vandenyną, ir atkirsti kelią prie Anglijos viesiems pirklybi-niems laivams, taip kad Anglija galėtų greitai pajusti stoka ir visokių tavorų ir maisto. Taigi klausimas, ar dabar to vokiečiai nebandys padaryti.

Anglijoj visi tikėjo, kad Anglijos admiraltija yra gerai ap-rūpinusi visus dalykus, ir kad vokiečiai niekad nebandys už-pulti ant Anglijos, o jeigu ir bandytų, tai niekad nebutų pri-leisti prie Anglijos pakraščiu. Kada vokiečiai gyrėsi, kad ne-uzilgo jie užpuls ant Anglijos, tai visi anglai tą skaitė tik tuš-čių pasigyrimu, ir juokėsi iš to.

Kiek galima buvo iki šiol pa-tirti, vokiečių laivai iš Helgo-lando išplaukė turbūt panedė-lio naktį, nes negalima tikėti, kad jie butų perplaukę per Šiaurės jūrą viena naktia. Stebėtiniausia yra, kad vo-kiečių laivai perplaukė Šiaurės jūrą visai neužtėmyti Anglijos žvalgy. Rodos, bent jau prisit-artinant prie pakraščiu, kur sargyba turėjo būti aštriausia, turėjo juos užtėmyti anglų lai-vai.

Vokiečių užpuolimas atėjo taip netikėtai, kaip žemės dre-bėjimas. Šių ramių Anglijos miestų gyventojų dauguma da-tebebuvo lovose, kada vokiečių šuviai pradėjo kristi į vidurį miesto, daužyti bažnyčias, vieš-bučius, geležinkelių stotis ir iš-plėsdami gatvėse dideles duo-bes.

Iš trijų užpultųjų miestų ap-gintas buvo tik Hartlepool: tu-rėjo vieną mažą fortą. Scarbo-rough turėjo vieną užleistą ba-tareją, bet ji nieko negalėjo dar-ryti prieš galingas vokiečių ar-motas.

Scarborough miestas turi a-pie 40,000 gyventojų. Tai yra gražus vasarinis resortas, kur vasarą suvažiuoja turtingesnie-

Photo by American Press Association.

Generolas Paul von Hindenburg, karvedys rytinės vokiečių armijos, veikiančios Lenkijoje ir Lietuvoje.

ji žmonės laiką praleisti.

Hartlepool yra vienas iš di-desniųjų Anglijos portų, ve-dančių gyvią pirklybą su Balti-jos jūrų portais, taigi su Ham-burgu, Antverpu ir Rotterda-mu. Gyventojų turi 25,000, o su apielinkėmis apie 65,000.

Whitby randasi tarp Hartle-poolio ir Scarborough. Tai yra nedidelis mieselis pajuryje, turįs mažiau kaip dešimtį tu-kstančių gyventojų.

LONDONAS, Dec. 16. — Pra-leista censoriaus telegrama iš Scarborough sako, kad, vokie-čiams bombarduojant miestą aštuoniolika žmonių tapo už-mušta. Viename name pražu-vo keturi, o kitame tapo užmušti aštuoni žmonės, kada šuviai iš laivo pataikė į namus.

HARTLEPOOL, Anglija, Dec 16. — Pranešta, kad Anglijos torpedinių laivų flotilija šian-dien ryto susitiko su trim vo-kiečių kruizeriais už aštuonių mylių nuo Anglijos pakraščiu. Kruizeriai tuojaus pradėję šaudytį torpedinius laivus.

HULL, Anglija, Dec. 16. — Pranešta, kad bombarduojant vokiečiams miestą Hartlepool, devyni žmonės tapo užmušti ir keliolika buvo sužeista.

HULL, Anglija, Dec. 16. — Žmonės, kurie atbėgo iš Scar-borough, pasakoja, kad miesto bombardavimas buvęs didelis, ir miestui padaryta daug nuo-stolių.

DU VOKIEČIŲ KRUIZERIAI
ESĄ PASKANDINTI.

LONDONAS, Dec. 16. — Lai-krasčių Yorkshire Evenig Post praneša, kad Anglijos flotilija

Kares žiniu sutrauka

VOKIEČIŲ kariški laivai už-puolė Anglijos pakraščius ir bombardavo tris Anglijos miestus: Hartlepool, Scarbo-rough ir Whitby. Po bom-bardavimui vokiečių laivai pabėgę nepažeisti. Po už-puolimui Anglija tikisi gauti daugiausiai rekrutų.

AUSTRIJA pripažįsta, kad pra-žudė 100,000 kareivių karėje su serbais. Žmonės Austri-joj protestuoja prieš karę.

BELGIJŲ talkininkai toliaus stumia vokiečius. Iš jūrų ant vokiečių vėl užpuola Anglijos ir Francijos laivai.

LENKIJŲ rusai turi traukties prieš dideles vokiečių spēkas. Vokiečiai trečiu syk bando prasimušti prie Varšavos.

susirėmusi su vokiečių kruize-riais paskandinusi du vokiečių kruizerių. Anglijos flotilija ir-gi smarkiai apdaužyta.

LONDONAS, Dec. 16. — Lon-done eina gandas, kad vokie-čių kruizeriai Šiaurės juroje tapo paskandinti.

BERLINO PRANESIMAS APIE
UZPOLIMĄ ANT ANGLIJOS

BERLINAS, Dec. 17. — Ofici-alis vokiečių pranešimas sako: "Dalis mūsų laivyno užpuolė Anglijos pakraščius ir gruodžio 16 d. anksti ryto bombardavo du apginkliuos miestus: Scarbo-rough ir Hartlepool.

"Ka toliaus veiks vokiečių kruizeriai, apie tai pranešti dar negalima."

VOKIEČIAI TREČIĄ SYKĮ
VERZIASI PRIE VARŠAVOS.

PETERBURGAS, Dec. 16. — Vokiečiai trečią sykį rengiasi prie paėmimo Varšavos. To-čia žinia atėjo iš Lenkijos mu-šio lauko.

Didelės vokiečių spēkos yra sutrauktos ant fronto tarp Lo-wiczo ir Iłowo, ties Vislos kran-tais. Šitos vokiečių spēkos gal mėgins pereiti Vislos upę ir už-eiti rusams iš užpakalio nuo Plocko, arba eis nuo Iłowo kai-riuoju Vislos krantu.

Zinovų yra spėjama, kad vo-kiečiai nori taiggi prasimušti pro rusų linijas už Suchaczewo, kurs randasi už 30 mylių nuo Warašos. Kol kas rusai nuo čia vokiečius atmušė.

Kaikurie spėja, kad vokie-čiai visai nemano imti nei War-šavos, nei kitų miestų, o tik už-puldinėdami tai vienoj, tai ki-joj vietoje nori nuvarginti ru-sų armiją. Rusai todėl nebe-ginsią miestų, bet pradėsią ru-pinties, kad jų armija nenu-vargtų.

Oficialis rusų štabo praneši-mas apie karės veikimus Len-kijoj paduoda sekančias žinias:

Mławos apielinkėje rusai nu-vijo vokiečius prie rubežiaus.

Ant kairiojo Vislos kranto vokiečiai visą dieną smarkiai atakavo Kiernicą ir Suchaczową. Kadangi aplinkybės buvo negeros, tai rusai gruodžio 15 vakare truputį pasitraukė.

Kitose fronto dalyse rusų pulkai darė kontr-atakas ant vokiečių, ir privertė vokiečius pasitraukti ten, kur jie buvo.

Rusų strategis sustabdė austrų ėjimą ir užu Karpatų kalnų.

RUSIJA PRAZUDŽIUS 200,000
KAREIVIŲ Į DVI SAVAITI.

BERLINAS, Dec. 16. — Ofi-cialis spaudos biuras davė pa-skelbti šiandien sekančią žinią: "Paskutinių dviejų savaičių mušiuose Lenkijoje rusai nete-ko 200,000 kareivių.

"Korespondentas, kurs buvo prie vokiečių artilerijos pozici-jų mušyje, pasakoja, kad tarp kareivių esanti puiki dvasia ir gera disciplina. Vokiečiai e-są gerai aprūpinti.

"Rusai besitraukdami nuo vokiečių, atėmė nuo gyventojų visą maistą, todėl lenkai dabar beveik neturi ko valgyti. Vo-kiečių valdžia daro viską, kad apsaugojus juos nuo bado."

25,000 BELGŲ UZMUSTA.

BERLINAS, Dec. 16. — Iš

Vokietijos oficialio spaudos biuro yra paduota sekanti ži-nia:

"Paryžiaus lakraštis Figaro rašo, kad tarp Belgijos pulkų yra prasiplatinusios ligos: ty-fas, dysenterija ir cholera. Bel-gy nuostoliai nuo pradžios ka-rės iki dabar yra tokie: 25,000 užmuštų, 52,000 sužeistų, 35-000 patekusių vokiečiams ir ne-laisvę ir 32,000 nuginkluotų ir užlaikytų Hollandijoje."

ANGLIJOS LAIVYNAS
BOMBARDUOJA BELGIJOS
MIESTĄ.

LONDONAS, Dec. 16. — Ofi-cialis Francijos pranešimas pa-duoda žinią, kad Anglijos lai-vai smarkiai bombardavo Bel-gijos miestą Westende, kuria-me randasi vokiečiai.

Bebombarduojant anglams Westende, anglų ir francuzų spēkos galėjo dasigauti iki jūrų prie Nieuporto.

Talkininkai taip pat turėjo laimėjimų į pietryčius nuo Yp-res ir išilgai geležinkelio, einan-čio prie La Bassee.

Belgų kariuomenė taiggi pradėjo veikti. Belgai atmušė vokiečių ataką ant miestelio St. George, ir užėmė kelias far-mas ant kairiojo krašto Yserio upės.

Telegrama iš Sveicarijos sa-ko, kad Elzase francuzai prad-jo generalę ataką ant vokiečių nuo Belforto iki St. Marie. Mie-stą Thann francuzai pavertė į tvirtovę.

AUSTRAI NETEKĖ 100,000
VYRU KARĖJE SU SERBAIS.

LONDONAS, Dec. 16. — Te-telegrama iš Rymo praneša, kad Viennoje išleistas oficialis pra-nešimas užreiškia, jog karėje su serbais Austrija netekusi 100,000 kareivių, užmuštų ir sužeistų.

Žmonės Austrijoj neužgan-đinti savo karvedžiais, kurie negalėjo sumušti serbų, nors gyrėsi, kad sumušią. Ypač y-ra peikiamas generolas Patio-rek, kuris gavo ordeną nuo ka-raliaus už tai, kad pasigyre, jog busiąs Serbijos dabartinėje so-stinėje Niše už trijų savaičių.

Sakoma, kad serbai iki šiol yra suėmę 60,000 austrų nelai-svėn.

Reuterio telegrama iš Nišo praneša, jog Serbijos karalius Petras su savo armija iškilmin-gai ėję į atimtą nuo austrų Belgradą.

Telegrama iš Konstantinopo-lio praneša, kad albanų gen-tis šiaurinėje Albanijoje apskel-busios karę Serbijai.

AUSTRAI SMARKIAI VEJA
RUSUS.

BERLINAS, Dec. 16. — Lai-krasčio Tageblatt koresponden-tas iš Austrijos rašo, kad aust-rai Karpatų kalnuose nuolat ei-na pirmyn, neveizint į šaltį ir sunkų kelią per pusnis kalnu-se. Taip eidami, nuolat laiko prispyrę besitraukiančius nuo jų rusus.

Korespondentas priduria, kad Vengrijoj rusų jau nebeli-kę. Rusai čia negalėje atsi-laikyti prie austrus, nes tur-je daug kariuomenės ištraukti vakary Galicijon į pagelbą ru-sų frontui.

Desimt milijonų žmonių Su-vienytose Valstijose kenčia vargą ir reikalauja pašalpos. Taip tvirtina Chicagos labdary-bės draugijų superintendantas Eugene T. Lies.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address, Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by carrier, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$6.00.

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje Išina iš Chicagos kasdien, išskyrant Nedėlius.

Leidžia Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Pačiu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$6.00. Pusei metų \$3.00. Trims mėnesiams \$1.75. Dviem mėnesiams \$1.25. Europoje, metams \$7.00.

Pavienių dienraščio numerių kaina 2c. Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

101

Redakcijos Straipsniai

Imigracijos Klausimas

Kurį laiką gulėjęs ramiai, imigracijos klausimas vėl kyla Suv. Valstijų kongrese. Ji tikrą svarstė tam tikram susirinkime demokratų senatoriai Washingtone ir po svarstymo nutarė da šioje sesijoje patvirtinti imigracijos įstatymą, kuris jau yra kongrese įneštas. Kadangi atstovų bute didžiama taipgi susideda iš demokratų, tai galima neabejoti, jogei kongresas tą įstatymo sumanymą priims.

Jam gali tečiau pasipriešinti prezidentas. Savo pranešime, kurį Wilsonas skaite, atsidarius kongreso sesijai, jisai naujojo įstatymo visai neminėjo. Tada liudija, kad prezidentas kaip buvo, taip ir tebėra jo priešas. Jisai, kaip žinia, ypatingai priešinosi tai įstatymo daliai, kuri reikalauja iš ateivių mokėjimo skaitytį ir rašyt bent kurioje kalboje. Wilsonas todėl veikiausiai uždėtų ant įstatymo savo "veto," jeigu kongresas jį ir priimtų.

Bet, žinoma, jisai gali ir nepanorėti eiti prieš savo partiją — juo labiau, kad imigracijos suvaržymo reikalauja senosios darbininkų unijos, bijodamos, kad ateiviai nepablogintų jiems čionai darbo sąlygas, o Wilsonui, kaipo politikui, be abejonės, yra svarbu turėti organizuotųjų darbininkų prielankumas. Vienok, jeigu jisai pritarit dabartinei kongreso didžiūnai ir duotų savo parašą po naujuoju įstatymu, tai jo pasielgimas būtų labai neteisingas.

Ar mes šiaip ar taip žiūrėsimė į imigracijos reikšmę Suv. Valstijoms, yra aišku, kad uždarymas šios šalies vartų prieš didelę dalį ateivių šiuo laiku padarytų jiems didelę skriaudą. Europa po karės liks sunaikinta. Daugybė žmonių neris tenai sau vietos nė dirbti, nė gyventi. Vienintelė šalis, kur jie galėtų rasti sau prieglaudą, tėra Suvienytosios Valstijos. Kur-gi jie dėtųsi, jeigu jų čionai nelytų?

Už tai, kad kapitalistų valdžią politika privedė žmones prie pražūties krašto; už tai, kad acini toms valdžioms, daugelis jų negavo mokslo, — už tai dėti ant jų da naują bausmę ir neduoti jiems apsigyventi Amerikoje, būtų per daug jau nežmoniška!

Photos copyright, 1914, by American Press Association. Vokiečių Raudonojo Kryžiaus stovykla karės lauke. Apačioj: Laidotuvės užmušto vokiečių oficeriaus.

Reakcioneriai darosi drąsesni

Karė yra atžagareiviškas, progresą stabdąs, apsiereiškimas, nes jį pertraukia, arba bent žymiai susilpnina, ryšius tarpe atskirų šalių, ir suvienija į daiktą priešingas viena kitai tos pačios šalies klesas. Kuomet žmonijos istoriją sudaro klesų kova, karė jos vieton stato laukų kovą ir klesų vienybę. Jos laiku todėl gerai jaučiasi visi žmonijos pirmynėigos priešai.

Vakar "Naujienos" pranešė, kokius plenus turi Rusijos atžagareiviai link Finijos autonomijos. Prieš ką jie nedrįso atvirai pasikėsinti taikos laiku, ant to jie drąsiai kelia ranką dabar, kada eina karė. Žmonių skriaudikai žino, kad karės laiku jų kenksmingoms užmacioms nebus rimto pasipriešinimo visuomenėje. Ir jų norus skubinasi išpildyti valdžia.

Žinios, ateinančios iš Vokietijos, rodo, kad ir tenai be galo sustiprėjo ir įsidrąsino reakcija. Oficierių laikraštis "Taegliche Rundschau" išspauzdino žinoma vokiečių rašytojo, Houston Stewart Chamberlain (vokietis angliškos kilmės) straipsnį, kuriame jis drąsiai agituoja už tai, kad panaikinus reishstagą (parlamentą) ir pavedus visą valdymo galę į rankas ty sluogsnų, kurie stovi "augščiaus visokių partijų ir klesinių interesų" — suprask, į kaizerio ir jo patarėjų rankas. Taikos laiku toks raštas Vokietijoje vargiai būtų galėjęs pasirodyti, o dabar jį ne tiktai skelbia, bet gana prielankiai apie jį atsiliepia ir daugelis minėtojo laikraščio skaitytojų.

Karė stiprina atžagareivių poziciją. Jeigu ji testusi amžinai, tai turėtų išnykti visokia pirmynėiga. Bet, ant laimės, mes žinome, kad ji turės baigties, ir tai nežūlgo. O tuomet veikiausiai nutils ir drąsų reakcijos judvarnių krankimas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Guzėčiui. Eilės silpnos.

Apžvalga

"Bepartyviškiems" pavyko užkariuoti Baltimore, Md. Kaip jie tenai dabar veikia, aprašo K. G. Kregdžiunas 97-am "Laisvės" n-jė:

Mūsų tautiečiai prisiliejo prie klerikalų ir prižadėjo aukų rinkime nukentėjusiems Lietuvoj nuo karės darbuoties bepartyviškai. Net rezoluciją priėmė, kad jeigu kas elgsis partyviškai, tai tą mesti laukan.

Besidarbinėjant "bepartyviškai," jau išvarė L. S. S. 14 kuopą. Darbininkų Susivienijimo Draugystė ir kitų progresiviskiesnių draugysčių delegatams, nes progresiviskiesnių uždaviniai, jeigu jiems niu draugysčių delegatai turėjo konferencijos pirmininkas suteikdavo balsą svarstyti budus rinkimui aukų.

Respondentas rašo, kad "bepartyviškij" tautiečiai sukelė prieš save net ir katalikų delegatus.

30 d. lapkričio — sako jisai — atsibuvo konferencija ir joje katalikų delegatai išnešė tautiečių kalbėjimus papėikimą, kad jie prižadėjo bepartyviškai veikti, o dabar daugiau nieko nebežino, kaip tik socialistus šmeižti.

K. G. Kregdžiunas paduoda indomią žinią ir apie žinomą jau mūsų skaitytojams Baltimore' kromelininką.

Reikia pastebėti, kad tas "kromelininkas" apskundė konferencijai socialistus, buk jie savo laikytoj konferencijoje, nutarė neaukai Lietuvos Šelpimo Fondui. Kada prisiejo prirodyti, tai "kromelininkas" pasakė, jog buvęs ant socialistų plėšas ir todėl taip pasakęs.

Gerų paukščių betgi randasi tu "bepartyviškių" tarpe!

o o o o

Vyriausis pačto viršininkas Burleson paduoda kongresui sumanymą, kad Suv. Valstijų valdžia paimtų į savo rankas telegrafus ir telefonus Alaskoje, Filipinuose, Hawaii, Porto Rico ir kanalo srityje, kur valdžiai jau priguli didesnė telegrafų ir telefonų dalis; jisai siūlo dabar įvesti tenai ant ty dalykų pilną valdžios nuosavybę. Prie šito sumanymo ironiškai pastebi "Milwaukee Leader":

Valdžios nuosavybė yra visai blogas dalykas Suvienytose Val-

stijoje, kur pelno daug, o riziko nėra. Burleson'ui gal pasiseks gaut kongreso pritarimą savo sumanymui įvesti viešąją nuosavybę Alaskoje ir Filipinuose, bet kad kongresas pritarit "pavojingam" sumanymui paluosuoti Amerikos gyventojus nuo privatinio monopolio sunkenybės, tikėtis negalima. Jisai mat gali susilpninti individualę jų iniciatyvą pasitiki- jimą savim.

Iš raporto komisijos, tyrinčiančios indijonų padėjimą, matyt, kad ši žmonių padermė baigia išmirti. Iš 181,000 indijonų, gyvenančių ant Suv. Valstijų teritorijos, mažiausia 25,000 serga tuberkuliozu (džiova) ir 35,000 trachoma ir kitokiomis ligomis. Už šitas savo ligas, sako "Chicago Daily Journal"

raudonas žmogus turi padėkovoti savo baltveidžiams broliams. Tuberkuliozas buvo Amerikoje, pirma negu atėjo čionai baltieji žmonės, taip-pat tur-but trachoma; bet nė vienos nė antros jų dviejų nebuvo pasiekę rasinės nelaimės laipsnio, kolai indijonai nebuvo priversti permairyti savo gyvenimo budį, priimti rubus, namus ir papročius, kuriuos nustato civilizacija.

Laikraštis mano, kad baltųjų žmonių pareiga yra bent visomis galimomis priemonėmis pasistengti išnaikinti tas ligas, kurias jie suteikė raudoniems.

IŠ LIETUVOS

NUO ZEMAIČIŲ PAPERUSIO.

Užėmus mūsų kariuomenei Tilžę, visi Zemaičių paprusio gyventojai apsidžiaugė, manydami rasit jau ir nebeprisieis matyti karo baisenybių, bet ne-taip buvo lemta. 31 d. rugp. vokiečiai armotomis apšaudė Naumiestį. Miestelio apšaudymo tikslas buvo — sudėginti bažnyčią. Keletas šuvių kluvo į bažnyčią, išlindo per stogą ir bažnyčioje persprogo. Sugadino bažnyčios sienas, suolus ir altorius, bet bažnyčios neuždegė. Taip-pat kluvo keletas šuvių į kleboniją ir į špitolę, bet vėl neuždegė. Užtat sudėgino visą miestelio vidurį, apie 50 namų, daugiausiai žydų apgyventų. Sudėgė

visos žydų krautuvės su visomis prekėmis. Apie gaisro gesinimą ir turto gelbėjimą nieks ir nemanė: visi, kas kuomi buvo toje valandoje apsirėdę ir ką su savim turėjo, bėgo į laukus už miestelio, gelbėdami savo gyvybę. Miestelio apšaudymą pradėjo visai netikėtai už keletos verstų iš Prusų pusės, atėjęs vokiečių kariu- vių burys su armotomis.

Rugsėjo 2 d. vokiečių kariu- vių burys užėmė Taurogę ir ėmė savotiškai šeiminkauti. Visų pirmu užgrobė visus valgomus daiktus, uždėjo ant miestelio 10 tukstančių rublių kon- tribucijos ir po keletos dienų nelaisvėn paėmė vietos klebo- nų kun. Kemešį, zakrastijoną, tardytoją Sulcą ir keletą žy- dų. Į apielinkės sodžius pru- sokai bandomis po 5 — 6 nujo- ję ėmė gaudyti vyrus ir parsiv- eždė miestelin vertė kasti jiems duobes ir dirbti pylimus, kad apsigynus nuo rusų kariuvių laike su jais susirėmimo arba susimušimo. Taip-pat nuo sodiečių grobė arklius, karves ir kas papuolė, labjausia valgomus daiktus. Iš Taurogės majorato — dvaro išvedė 70 arklių, išvežė visus vežimus, vi- sus grūdus ir visus baldus, žo- džiu, visą dvarą išslavė kaip su šluota. Apsidirbę artimesnė- je apielinkėje, leidosi į tolimes- nę apielinkę: į Batakiaus, Gau- rės ir Pagramančio parapijas. Apie 15 verstų nuo Taurogės Batakijų parapijoje yra Lomijų dravus Sulco. Iš to dvaro iš- vedė arklius, karves ir grūdus išvežė. Bet čia prusokai tu- rėjo mažą nepasisekimą. Vie- ną vakarą, kuomet jie grįžo iš dvaro namon su grobių, užpuo- lė netikėtai rusų kariiviai ir 14 prusokų užmušė, keletą sužei- dė ir keletą nelaisvėn paėmė.

Prusokai antrą naktį dvaran atėjo ir iš keršto sudėgino vi- šą dvarą. Taip tai šeiminin- kavo "kulturingieji" vokiečiai Taurogėje ir apielinkėje per- tris savaites, o išeidami iš Tau- ragės išvedė klebonų kun. Ke- mešį, zakrastijoną ir tardytoją Sulcą, — kur jie juos dėjo — niekas nežino.

Rugsėjo 11 d. vokiečių ka- riuomenės burys (apie 200) at-ėjo į Vainutos miestelį, iškrėtė visą miestelį ir pagrobė nuo vietos gyventojų 10 — 12 ar- klių sugrižo tą pačią dieną at- gal į Prusus (7varstai nuo Pru- sų sienos). Buvų pagavę kun. Dundulį, bet patyrinėję kele- tą valandų, paleido.

Nuo 25 d. rugsėjo maždaug prusokų bandų su apiplėšimo tikslais nebegirdėti: sulindo jie visi dabar į savo gimtinius li- zdus. Pasienio gyventojams jie nemažai nuostolių pridarė: daugybė atėmė arklius, kar- ves, žaisis, avis ir valgomus dai- ktus. Bet kas dar liudniausiai pasirodė, kad vadovais ty pru- sokų bandų, buvo prūsų lietu- viai ir galį su žemaičiais puik- kiai susišnekėti, o antra vėl daugybė prūsų lietuvių pirm- karo atvažiuodavo į Zemaičius ir pirkdavo kiaules, paukščius, sviestą, kiaušinius arba giro- mis ir malkomis "andelioda- vo," taigi puikiai pažįsta visus pasienio ukininkus, gerai žino visus kelius ir takus. Toksai lietuvis likęs apiplėšimo ban- dos arba kaip jie save vadina "rekvizicijos kariuiviu" burio vadovu, atėjo pas savo pažįsta mą ukininką ir stašiai sako:

— Na, Jonai, rodyk savo ar- klius, žinau, kad tu turi tiek ir tiek arklių, duosi ir mūsų "kaizeriui" bent keletą!...

Liudnai, bet tai yra faktas, apie kurį visi čia žino. Ir tas

prūsų lietuviams regis, neatnės garbės!... D. A.

PANEVĖZYS. Čion lietuvių laikraščių parduodama dabar 20 kartų daugiau, negu se- niaus. Atkelti čionai iš Kauno pedagogijos kursai, kuriuos lanko ir keletas lietuvių. Pa- štoli nesunku. Velykiuose at- sidarė Panevėžio "Saulės" mo- kyklos skyrius.

Blaivybė, kad ir priverstina, visgi padarė didelę intelmę į lietuvių gyvenimą netikt Pane- vėžyje, bet visoje Lietuvoje. Žmonės pastoj daug laimin- gesni, gyvenimas liko rames- nis. Mobilizacijos laike net miela klausyties buvo kaip lie- tuviai traukdami karėn giedojo šventas giesmes, netaip kaip 1904 metais, kad nevienas net galą gavo nuo degtinės.

PANEVĖZYS. Kauno ukio draugija rupinasi išgauti pa- lengvinimą Raseinių ir Telšių pavieto gyventojams, kad pa- vasarį jie galėtų gauti sėklas tokiomis pat kainomis, kokios dabar mokama komisijų už grūdus. Taip-pat rupinasi, kad atiduodami iš kariuomenės ar- kliai būtų siunčiami parduoti ne Vilniun, kur juos superka žydai, bet būtų pardavinėjami pavietuose, kad galėtų juos nu- sipirkti ukininkai. Rupinama- si taipgi, kad komisijos mokėtų už pašarą tokias pat kainas, ko- kias kariuomenės žyba moka Vilniuje, o ne žemesnes, delto kad ir Kauno gubernijoje pa- šaro šimet nedaug teuzderėjo. Norima išgauti, kad būtų leista liuosai pardavinėti gyvulius. Pašaro šimet ukininkai nedaug teturi, reikia gyvulių dalį par- duoti, o kadangi gyvulių išve- žimas užgintas, tai kažkurie pirkkliai supirkinėja gyvulius už labai pigią kainą. Taigi pra- šoma, kad arba būtų leista gy- vulius liuosai pardavinėti arba statant juos kariuomenei kad ukininkams būtų duota pirm- nybė ir kad komisijos mokėtų po 4 r. 50 kap. už gyvo galvijo pudą.

Atvyto miestelyj (artimoje Naumiesčio, Suv. g.) iš prieža- sties šventės vietinėje bažny- čioje kun. klebonas laike iškil- mingas mišias, kaip rašo "Birž. Vied." Žmonių buvo daug — pilna bažnyčia. Vokiečiai ap- šaudydami rusų pozicijas pa- leido keletą šuvių ir bažnyčion. Vienas šuvis išgriovė bažnyčios sieną. Sieną ingriuvo bažny- čion, o ant sienos užvirto bažnyčios stogas. Daug žmo- nių užmušta, o kiti sužeisti. ("Rygos Garsas")

VILNIUS.

Nauji gatvių vardai. Rupi- namasi, kad Vokiečių gatvės pavadinimas būtų pakeistas ki- tu, butent, kad ji vadintųsi Vy- tauto gatvė. "N. Kop." pade- damas tą žinią, pastebi, kad tas vardas labai laiku primintų lietuvių ir vokiečių kovą po Grinnvaldu, kuriuos didvyris bu- vo Lietuvos Kunigaikštis Vy- tautas.

M. Čiurlionis paveikslų nuo- latinė paroda šiomis dienomis užsidarė, pareikalavus "Liet. Dailės draugijos" butą karo rei- kalams. Visi Čiurlionis pa- veiksiai ir draugijos manta perkeliami į kitą butą; čia jie bus sukrauti į sausa, stori sienų ir lubų kambarį, kur ga- lės išstovėti, nebijodami nė gaisro, ne karo ugnies.

Moterys belaisvės. Vokie- čių belaisvių tarpe atgabenta 8 vokiečių moterys, kurios bu- vo persitaisiusios kariuvių dra- bužiais. ("Liet. Zinios")

Korespondencijos

PITSTON, PA.

Naktį gruodžio 10-11 gas- ras sunaikino "brekerj" "E- wen." Du tukstančiai su vir- šum darbininkų lieka be dar- bo. Didžiama netekusių dar- bo yra lietuviai. Kitos trys ka- syklos, tik del sudegimo šio "brekerio" priverstos sustoti, nes visa anglis iškasta "Hoyt shaft", "Number four" ir "Number seven" buvo apdirba- ma minėtam "brekeryje."

"Penna Coal" kompanija za- da atstatyti "brekerj", bent, pa- gal vyriausio užveizdos p. Ing- lis aprokavimą, tai darbas ang- lių kasyklose bus galima pradėti tikta pabaigoj 1915 metu.

Taigi, šiam miesčiukui didė- lis smugis. Darbininkai be duonos metus išgyventi nega- lės; turės kraustyti kur ki- tur, kiek girdėt, tai jau ir ang- lių kasėjams sunku darbą gau- ti. Bedarbiai gal atpras sau darbus pirkinėti, nes kitur už- veizdos taip brangiai darbu ne- pardavinėja, kaip kad buvo daroma čionai. Pavyzdžiui, žmogelis užmoka \$20.00 už ga- vimą darbo ir padirbęs mėnesį- kitą lieka arba atstatytas arba patsai turi pamesti. Žinoma, ta vieta esti parduodama kitam. Juk norint šunį mušt, lengvai ir lazda surasi. Anglai dar- bininkai skundžiasi, kad pirki- ną darbų įvedę į madą lietu- viai. Tečiau kas kaltas už tą pradžią, tai netiek svarbu, bet tai buvo bjauri pradžia. Eina slapti paskalai, kad kompanija pati padariusi gaisrą, kad tik atsikračius nuo tokių darbinin- kų, pirkusių darbus (? Red.) Kaip ten nebutų, bet skurdas ir badas pas angliakasius jau duris barskina.

Kunigo Giminė.

ROCHESTER, N. Y.

10 d. gruodžio nežinia kas pa- leido paskalą, kad The East Si- de Savings Bank of Rochester subankrutijo. Toje bankoje daugiausia laikė pinigus lietu- viai, nes šis bankas moką di- despis procentus, ir pasklidus tarp jų tokiam paskalui, kilo sumišimas. Žmonės bėgo at- siimti pinigus. Bet 11 d. "Democrat" ir "Chronical" pa- skelbė su visų Rocheterio ban- kų pirmininkų parašais prane- šimą, kad minėta banka nėra subankrutijusi. Taipgi pra- dėjo dalinti dirbtuvėse apie tai lapelius ir bosai ramino, kad įeigu banka bankrutys, tai jie atmokėsija.

Tas biskj nuramino žmonės. Jau nuo 6 val. ryte 11 d. sto- vėjo žmonės prie bankos durų. Bet apie pietus vieniems nusi- bodo, kiti pailso, ir nematyda- mi didelio pavojaus perstojo veržties į banką. Kurie atsi- ėmė, dabar neturi kur padėti, nes kitos bankos nepriėma, liepia nešti atgal į tą pačią banką padėti.

Iš kur tas pakilo — nesuži- nota. Snipias.

DORRISVILLE, ILL.

Teko laikraščiuose matyti, kai-kur kuniagai parengose jų prakalbose skelbia, kad gir- tuoklystė esanti socializmo močiutė, bet gal musų nors kiek mąstantys parapijonas jų kalboms netikėtų, nes gerai prisiziuri į vietinį kleboną P. Vaitonį, koks iš jo blaivybės platintojas. Kiek tik buvo šioje apielinkėje krikštynų ar gėstivių, tai dar nei vienu ne-

ra aplenkęs. Kur tik krikšty- nos ar yestuvės tai ir musų klebonas su savo sesere pribu- na. Jis moka ir ant smuiko griežti, tai ir smuiką su savim atsineša.

Taipgi įėjo į madą kyiesti kleboną ir prie bačkučių į stu- bas, nuo kurių irgi neatsisako. Jaigu jis numano kad arti baž- nyčios yra bačka darbe, o jis nepakviestas, tai siūncia sese- ri su viedreliu, kad jam parne- sūtų buk už pinigus bet kur čia žmogus ims pinigus nuo kuni- go, pripila ir taip viedruką. Jau ir dorezni parapijonai piklina- si iš tokios kunigo doros.

Apie mėnuo atgal šios para- pijos vargonininkas tapo areš- tuotas už mažos mergaitės iš- žaginimą. Žmogelis dabar yra po kaucija (areštavo ame- rikonai). Gal žmogus ir ne- kaltai buvo areštuotas, nes jau senas žmogus, ir rodos never- tėtų taip elgties. Kaip atsibus teismas pranešiu vėliaus, bet katalikai visgi slėpė nuo be- dievių kaip jie vadina kad ne- žinotų už ką bet dabar ir patįs pripažįsta už ką tapo areštuotas tik sako kad nekaltai. Bet so- cialistai ir nekaltina pakol teis- mas neapkalintis, nes kartais ir nekaltai žmogus tur nukęsti kalbų.

187 kp. L. S. S. ant 19 die- nos šio mėnesio rengia diskusi- jas "ar reikalinga karė," prie- to bus platus programos: tris monologai, pasikalbėjimas Gamtos su Vargdienių, Jurgis Ridzikas ir deklamacijos. Į- žanga visiems bus dykai, mat, kada socialisti čia rengia prak- kalbas, tai žmonės skaitlingai lankosi ir gausiai aukauja pa- dengimui lėšų, tai šį kartą ku- pa nori jems atsimokėti nors su palinksminimu. Taigi geis- tina butu, kad kuodaugiausia atsilankytų, nes rengėjai tikisi užganėdinti visus.

Turiu priminti, kad laikra- ščius čia žmoneliai daugiausia skaito pirmieiviskus ir kiek te- ko girdėt, žmones kalbant, tai iš dienraščių jiems geriaus pa- tinka "Naujienos," ir "Naujie- nų" čia daugiau pareina ne kaip kitų lietuviškų laikraščių. Darbai anglių kasyklose ei- na prastai. Nekurios kasyk- los uždarytos nuo 1 d. balan- džio. Blogai buvo žmonelėms buti be darbo per vasarą ant- žolės, bet kur-kas bus blogiau ant sniego. Patartina į čia nevažiuoti darbo jieskot, nes čia jo gaut negalima.

Burdingierius.

Kiškiak karės lauke

(Sanitaro pasakojimas.)

Buvo dar ankstybas rytas, kada mes su vežimais pribuvo- me pasibaigusio mušio laukan. Pradėjome jieskoti sužeistųjų ir krauti juos į ratus. Buvo- me surinkę jau apie 25 vyrus, kaip staigu pasigirdo smarkus armotų trenksmas ir pradėjo pulti granotos, išversdamos gi- las duobės. Pasislėpėme ka- simuose. Vokiečiai matyt jie- škojo priešo. Tik mano drau- gas duria į pašonę ir sako: ži- rėk! Aš pažvelgiau ir nuste- bau pamatęs ant aikštelės bu- relį kokių 50 ar 60 kiškių. Vargšai kiškėliai nuo šuvių drebėjo ir ir glaurėsi vienas prie kito. Prisiartinau, bet jie nuo išgascia buvo sustingę drebėjo ir nebėgo. Vieną pa- ėmiau, bet jis nesipriešino. Atsivežiau ir dabar jis tebegy- vena pas mane.

("Liet. žinios")

Laiškai iš Lietuvos

LAISKAI IŠ SUVALKŲ GUB. Juozupas Reklaitis, iš kaimo Likiškių, valsčiaus Alytaus, Su- valkų gub. 26 d. spalį rašo laišką savo sunui Jonui į Chi- cago, Ill.

Mes gyvename kaip ant siu- lo, nes jau pas mumis baisios baisenybės įvyko ir nežiname ko sulauksime. Jau vokiečiai buvo įję mūsų žemėn ir jau buvo apie Simną. Bet jau ru- sai juos iš ten išvijo ir dabar jau mušasi apie rubėžiu.

Pas mumis labai daug kaimų išdegino. Išdeginti šie kai- mai: Radžūnai, Tolokiai, Lukšėnai ir daugelis kitų. Jau visas mėnuo kaip pas mus kareivių stovi užsikimšę ir esame iš visų pusių kareivių us- spausti, kad negalime nei ran- kų praskirtie. Kareiviai be- stovėdami mums daug bledies pridirbo: bulves ant lauko nu- kasė, iš kluonu pašarą ir javus savo arkliaiams sušėrė.

Kazimeras Rušinskas iš Bal- čiuų kaimo, Paežerių gmino, Vilkaviškio pavieto 15 d. lap- kričio rašo savo broliams į Chi- cago, Ill.

Kur pirmiaus buvo pozicijos, tai ten viską iššaudė, nieko ne- liko, o į Pilyviškius įėjo ir išėjo be mušio, o vietoj dviejų tiltų, ką sugriovė vokiečiai, padarė keturis ir vieną lieptą.

Vilkaviškis sveikas, tik kai- kur per muro kampą perėjo kulkos, bet bledies mažai pada- ryla.

Mes esame toje pačioje vie- toje ir gyvename po senovei. Per musų lauką tiek kareivių perėjo, kad iš mažo kelio pa- darė vieškelį.

Aš kaip išvažiuoju ant "stoi- kos," tai išbunu po 2 — 3 sa- vaites, sušeriu viską ką tik tu- riu ir pats neturiu ko pavaly- gyti, tai kareiviai duoda sykį į dieną pavalyti. Naktį pra- buni ant lauko, nori stovėk, no- ri gulėk. Kada prsieina va- žiuoti ant pozicijų, tai gana! 12 val. nakties, tamsu, nieko nematyti, reikia važiuoti ir vežti kareivius.

Vladislavas Rekašis iš Tar- vidžių sodž., Zarėnų valsč., Tel- šių pavieto 2 (21) d. spalį ra- šo savo broliui Valentiniui į Kensington, Ill.

Laikraščius "Lietuvos Uki- ninką" ir "Rygos Naujienas" dar gaunu, nors netaip regula- riai.

Ligšiol kraujo nematėme, bet vargo daug. Pirmą parei- kalavo karves varyti į Mažeik- ius ir sau tik po vieną pasi- likti (geresnieji arkliai ir at- sarginiai jau buvo paimti). Varė neapregiamus burius gy- vulių, vežė pašarą, pakeliui nu- ganė viską. Mes vis tesėmė. Paskui paliepė varyti į Pa- pilę, jau prispaudė ir mus. Iš- varėm iš savo Tarvidų 96 gal- vas; nuvarė radome neaprege- mus laukus apstatytus gyvu- liais. Pastavėjom porą dienų, pasakė kad nereikia ir vėl pa- ršivarėm. Vėliaus liepė šieną vežti; ir vėl vežė dieną ir naktį ir dar tebeveža. Už arklus užmokėjo, bet už karves ir šie- ną dar nemokėjo.

Dabar laukime bene parei- kalas karvių, nes nėra kuom šerti. Sieno išvežėm daug, o niekas neperka karvių.

Karvės kur buvo 40—70 rub. dabar 17—25rub., avys 1.50—2 rub., žąsis po 40 kap, antis 20 kap. Viskas pigu, o sankro-

vose visi daigtai labai pabran- go.

Telšiuose visuomet stovi po 100 vežimų. Varniuose ir Žarenose po 10—20. Ir mums paeiliui prsieina stovėti po pa- rą. Bet turime saugoti tele- grafą, kad nepagadintų.

Tą viską augščiau paminėtą turime atlikti visi, valstiečiai, ponai, bajorai, be jokio atsisa- kymo. Prieš menkiausį val- dininką negali pasipriešinti, gali buti tuojaus nubaustas ar atiduotas karės teismui, nes pas mus yra karės stovis. Teoda- ras nuvežė į Mažeikius prastą šieną, jo nepriėmė ir atsiuntė reviziją peržiūrėti ar neturi geresnio. Sako, kad gal atims du trečdaliu be užmokescio ir dar nabaus.

Antanas Vosylius, iš Bakšė- nų 30 d. spalį rašo savo bro- liui Pranui į Chicago.

Metai buvo apiprasti, per vi- šą vasarą nelijo ir dabar nelij- ja.

Pirklyba visai apsisotojo, nie- kas nuo mus nieko neperka, nei javų, nei galvių. Iš krau- tvųjų kas reikia pirkti viskas pabrango ir dar pabrangs.

Degtinės jau nebėra, gal jos ir visai nebebus, alaus kromi- nio irgi nebėra, sako kad užgins ir namini daryti. Labai puik- u butų. Nuo pradžios karės jau nebeatem girtu žmogaus; net miela delto, kad girtuoklių nebėra.

Sužeistų yra gana daug, sun- ko ir išskaityt. Žyusiuji tuo- tarpu niekas nežino. Paaiš- kės po karai, mat, dabar kad ir neatsiliepija, tai dar mano gal bus nelaisvėje. Bet dabar jau ir iš nelaisvės galima laiški ra- šyti, niekurie ir atrašo, bet dau- guma tyli. Justinas Adomoni- nis, Likalaukių Kazys Vaitekū- nas, Antanas Jokantas tie vi- sai nieko nerašo ir sunku spėti kas su jais atsitiko.

Kurie sveiki, tie nuo karės lauko tankiai rašo sužeistieji vėl rašinėja, ir iš nelaisvės ra- šinėja. Tik tie, kurie nerašo, kasžin ar ir berašys kada! Daktaras Jokantas ir gi nie- ko neberašo ir nebežinoma kas su juo atsitiko. Mat Kalva- riją buvo užėmė vokiečiai net du sykii. Po pirmo užėmimo rašė, sakė, turis daug nuosto- lių. Bet po kito užėmimo nie- ko neberašo kas su juo atsi- tiko, jis gana tankiai rašinėdavo.

Lietuvoj karė paliks savo pėdsakas: dabar jau kaip ži- uri bažnyčioj, vyrų tik kertelė pristojos, ir tai senų ir pusher- nių, vidutinio amžiaus retai matos.

Aukos Lietuvos šelpimo Fondan

CHICAGO, ILL. Susivieni- jimo Lietuvių Socialistų Daini- ninkų Am. koncerte 13 d. gruo- džio, M. Meldažio svetainėj su- rinkta aukų L. Š. F.: D. Šlia- žas ir dar vienas, kurio pavar- dė nepamenama — po \$1.00. Smulkių \$20.03. Viso \$22.03. J. P. Markus.

Pinigai priimti ir bus per- duoti L. S. Fondui. Red.

Aukos nukentėjusiems nuo karės Lietuvoj, surinktos per L. S. S. 170 kp. vakarą, kuris atsiuvo 13 d. gruodžio. Au- kavo šios ypatos: M. Valonis ir A. Vasiliauskas po \$1.00. A. Zulonas50c. A. Činikas, V. Vi- dikas, S. Pečelionas, J. Briau- nis, J. Gverždis, A. Kubilionas, K. Plioiris ir J. Niaura po 25c. M. Žižionas 10c.

Viso 4.60. (Aukos priimtos ir bus pasiųstos L. S. F. Red.)

Iš Rygos

Suėmė Majorenhofa stotj išlipant ištraukinio Vokietijos pavaldinę Tereziją Linc,36 m., kuri buvo atvažiavus aplanky- ti savo motiną. Jin išsiun- čiama iš Rygos.

Kita Vokietijos pavaldinė St. gyv. prie Ricierij g., buvo pri- kalbėjus 72 metų našlį, kad jis susišliubavotų su ja, prižadė- dama po 4 rub. į mėn. pašalpos lig gyvos galvos, kad taip iš- gelbėjus savo turtą nuo konfis- kavimo ir pati galėtų pasilikti Rygoje. Bet tasai našlys pas pastorių atsiskakęs, kaip rašo "J. Z."

Iš Rygos politechnikos insti- tuto pirmojo kurso paimama studentoj mokyklon apie 100 studentų.

Paukščių privežama taipgi daug. Žąsis 80—200, antis 60 —150, viščiukai50—120, vištos 50—150, kalakutai 2—5 rub.

Antroji automobilių mobili- zacija Rygoje ir jos apskrityje atsiuvo spalį 2 od.

Arkliai. Spalį 20 d. šaltinio gatve galima buvo regėti, kaip buvo varoma didelis buris ne- betinkančių arklų nuo karės lauko. Arkliai atrodė labai liudnų vaizdą. Varė ratinkai, nekurie naginėti, su kalinais- čiais ir tarbelėmis ant pečių. Ir gyvūliams reikia kentėti karo baisenybės.

Suėmė žverių sodno pirminin- ką ir "Valdslecheno" alaus bra- varo direktorių Austrijos pa- valdinį D-rą Bashą (žydą), kurs bus išstremtas.

Rusų pirkliai renka parašus, kad butų uždrausta magazi- nuose kalbėti vokiškai.

Vokiškieji parašai užtepti arba nutrinti. Tratarose nu- grandinta vokiškieji firmų parašai nuo plytelių ir grindų. Dauguma iškabų tuotarpu turi gan nepaprastą išvaizdą.

Akmeninių anglių priveži- mas iš pietų vėl liko sustabdy- tas. Iš užsakyto tukstančio va- gonų tuotarpu Rygon teatvežta vos keleta. Tuotarpu liko su- laikytas pardavinėjimas pasa- žių bilietų į Simferopolį ir į Sevostopolį.

Rygos politechniško instituto direktorius prof. Knirimas li- ko išauktas Petrogradan pasi- aiškinti, kodėl uždraudė stu- dentams atlikti pamaldas insti- tute del Rusijos pergalės. Di- rektoriui liepta paduoti prašy- mas apie atsistatydinimą nuo vietos.

Sumažėjo prasižengimai už- darius gertuves ir įvedus karo metų netik Rygoj, bet ir kitur. Bylų skaitlius teismuose suma- žėjo. Padidėjo tik vagystės. ("Rygos Garsas")

PATAISYMAS.

P-as Vitaitis praneša, kad ji- sai visai nebuves komitete nu- samdymui Hubb teatro "Gabi- jos" lošimams, — kaip tvirtino J. P. R. savo korespondencijo- je iš So. Bostono, tilpusioje 137-am "N." numeryje. Red.

Chicagos žinios

"GIEDROS DR-JA.

"Giedros" dr-ja liko sutvar- ta 27 d. spalį 1913 m. Jos siekiu buvo lavinimasis ir švie- timo darbas. Buvo įvesti pen- ki skyriai: platinimo apšvie- tos, pilietybės, muzikos, dainų ir dramos. Įstojimas buvo 25c, o mėnesinė 15c, moterims ir vyrams.

Pasidėkavojant nekuriems valdybos nariams, kurie netik nieko neveikė, bet dar sukėlė didelę suirutę dr-joje, draugija per penkis mėnesius buvo vi- sai silpna.

Bet pasdarbavus nekuriems draugams, 1 3d. gruodžio liko sušauktas susirinkimas, į kurį atsilankė 21 narys. Liko iš- rinkta nauja valdyba, kuri, rei- kia tikėties, daugiau veiks ir neįneš suirutės į ...gija.

Taipgi liko numazintas isto- jimas ir mėnesinės mokesčjs. Dabar įstojimas vyras 25c, o moterims 15c, mėnesinė mo- kestis 10c v. g. g. g.

Sekantis "Giedros" dr-jos su- sirinkimas bus šioj pėtnyčioj, 18 d. gruodžio, 7:30 v. v. Henry Booth House, 701 W. 14th i.

Kaip nariai, taip ir norintie- ji prisirašyti kyiečiami atsilan- kyti.

V. Mekšras, Sekr.

BRIDGEPORT:

Pereitoj nedėlioj, S. Radavi- čiaus svetainėj 936 W. 33 St. įvyko Teisybės Myletojų dr-jos susirinkimas.

Niekurie nariai priguli prie- tos dr-jos jau 12 metų ir ne- reikalavę pašelpos. Tokiems, sulig dr-jos įstatų turi buti du- damos dovanos \$5.00 vertės. Kiti patarė surengti vakarėlį, kur tokius narius apdavanoti. Bet atsirado tam priešingų ir karšti ginčiai tęsėsi dvi valan- di. Pagalios visgi įnešimas ta- po priimtas. K. Kipsas.

IŠ L. S. S. VIII RAJONO.

Sugrįžus iš kuopų balsavimo blankoms, pasirodo, kad didė- le balsų didžiama tapo išrink- tas delegatu nuo VIII rajono į L. S. S. susivažiavimą, kuris į- vyks Philadelphiajoje 26, 27 ir 28 gr. drg. Grigaitis, "Naujie- nų" redaktorius.

Laikinis rajono sekr.

M. Petraukkas.

"Naujienu" Kaledinis Numeris

16-kos puslapių dydžio, su daugybe straipsnių, apysakų ir paveikslių

Išeis Gruodžio 18 d.

Tai bus Dovana "Naujienu" Skaitytojams

"DRAMOS" DRAUGIJOS NARIŲ DOMAI.

Rytoj, pėnycioj, gruodzio 18 d., 8.v. vak., naujojoj p. Olszewskio svetainėj atsibus generališka "Mindaugio" repeticija. Visi dalyvaujantys šiame veikalė atsilankykite.

L. Žilvičiulė, "Dramos Dr-jos Rašt.

Telephone Yards 5834

Dr. P. G. WIEGNER GYDYTOJAS

3337 So. Morgan St. Chicago, Ill. Kalba Lietuviškai.

ANT RANDOS puikus kambarys del dvių laisvų pažiūrų ypat. Elektra ir kiti patogumai. Randos tik 1.00 savaitėje. George Bender 2148 W. 22nd St., Chicago. Phone Canal 1899

K. Michalowski

Plačiai žinomas ir prityres laikrodininkas ir jubilierius Kazimieras Michaluskas pripildė savo krautuve visokiais jubilieriais, naujaisios mados tavorais, kaip: laikrodžiais, laikrodėliais, aukso ir auksuolais laikrodėliais, lencuogėliais, spilkomis, kolo-nikais, laketais, deimantiniais žiedais, briljantais ir puikiais papuošimais moterims plaukų, kaip tai, šukomis, barretomis ir spilkomis. Kurie norit pirkti drukuojama masinėle čia gausite už puikų kainos. Taipgi užlaikom gramofonų su lietuviškais rekordais ir kitokiais. Musų krautuve pilnutelė lavoro Melžiam atsilankyti ir persitikrinti mūsų geru lavoru ir žemonis. Mes duodame ant prabos: jeigu pirks pas mus patėmisytė kur nors ką pigiau, mes atiduosim pinigūs, o kurie gyvenate toliau už Chicago ir norit aplurėti mūsų puikų kataloga, rašykite namūs mesų prisiusime jį uždyk. Taipgi taisom laikrodžius, laikrodėlius, gramofonus, drukuojamas masinėles ir revolvėrus ir kožną darbą atliekam. Žadėtu laiku už pigiausią kainą ir su pilna gvarancija. K. MICHALAUSKAS 3222 So. Morgan St., Chicago, Ill. Telephone Drover 7027

GERA PROGA

Parsirandavoje geroj vietoj gerai išdirbtas biznis, maikų ir anglies ofisas podraug su gerais ruimais. Atiduodu labai pigiai. Atsišaukite. Lietuvių Centras 1835 W. Wabansia Ave Savininkas gyvena 1648 Division St. ant trečių lubų. "NAUJIENOS" UZ \$4.00 METAMS

Kas prisius metinę prenumeratą \$5.00 už "Naujienas," tas gaus dovana "JAUNIMO ŠAPNIS" metams vertės \$1.00. Kaip žinot, jog "J. S." vienas iš geriausių cinančių Amerikoje lietuvių žurnalų, kadangi jį išleidžia Susivienijimas Lietuvių Moksleivių Amerikoje. Partai patarėčiau visuomenėi arčiau susipažinti su jais. Kiekvienas užsirašydamas "Naujienas" pas mane, gausit "J. S." dovanai. Šią dovaną duosiu tik ligi naujų metų. Todėl skubinkite pasinaudoti šia puikla proga. A. J. Rašimas 3317 Auburn Ave., Chicago, Ill.

GERIAUSIAS FOTOGRAFISTAS ŠIAME MIESTE

FRATELLI CANNATA

1003 So. Halsted St., arti Taylor St. Inėjimas į Krautuve. Mes dirbame visokius paveikslus. Vestuvių grupos—mūsų specialiskumas. Taipgi padarome gražius paveikslus ant mažų guzikėlių, ant medalių ir paveikslus padidinime. Žodžiu sakant, savo darbą atliekame nepaprastai gražiai. Su kiekvienu tuzinu paveikslų duodame dykai gražių dovanėle. Mes duodame dykai paveikslą 16x20 su rėmais del vestuvių. Atsišaukite šitą apgarsinimą su savim ir klausk patiškinimo.

Ar žinai?

KAIP DRABUŽIAI TURI PRIDERANČIAI ANT ŽMOGAUS GULETĖ?

Ar žinai naujaisias madas? Jeigu taip, tai kuogrečiausiai užsisa-kyk Naujaisioje Kraučėjų Ko-operacijoje, kurioj dirba visi geriausi darbininkai ir už labai priednamą kainą, nes čionai nėra "bosų" kapitalistų, kurie nieko neveikdami ima didžiausią pelną, užkraudami ant drabužių bent tris dalis vertės. Čionai patiš darbininkai dirba, patiš is to naudojasi, o ir darbą atliekė gražiausiai visokiose madose del vyrų, kaip kas pareikalauja. Todėl kas suprantate ko-operacijos vertę, malonėkite parenti

NEW STYLE TAILORS CO-OPERATION

1130 Milwaukee Ave., Tarpe Tell Pl. ir Haddon Ave., ant 2-ry lubų.

PRIMICLIJA.

Kunigo Kazimiero Petrošiaus įvyks nedėlioj, 20 d. gruodzio Sv. Petro apaštalo bažnyčioj, ant Town of Lake. Tą dieną atlankys musų parapiją arcivyskupas įšventinti minėtą kuniga. Lik šiol sv. Petro apaštalo parapijos reikalai šlubuodavo kaip ir daugelis kitų visuomenės reikalų bet dabar ta parapija atsistos ant tvirto pamato su įšventinimu kunigo K. Petrošiaus. Tai turėsime tikrą dvasišką vadovą. Tai gi kviečiame visuomenę atsilankyti ant rengiamos ceremonijos, nedėlioj 20 d. gruodzio 10 val. rytą į St. Petro Apaštalo parapijos bažnyčią. 4338 S. Marshfield Ave

ANT LOTO, Gary, Ind., išmainysiu puikų naują namą. Namas yra ant dviejų gyvenimų, po 5 kambarius. Visados išrandavolės ir yra geriausiasio stovyje. Atsišaukite per laiška arba atsilankykite pas B. JASTIDES 1571 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Pardavimui

Pigiai parsiduoda namas del vienos familijos ir formičiai 6 kambariams netoli Seed House, 35 ir California Ave., tarp apie 250 lietuvių familijų kur tverinama nauja lietuvių parapija. Parsiduoda iš priežasties mirimb moters.

ANT TICKUS

2743 W. 37 Place, Chicago, Ill.

PARSIDUODA 7 kambarių namas su 3 lotais, 3 bloka nuo 51-mos gatvės kairė. Labai gera vieta augimui vištų ir daržovių. Kaina \$1600, apie \$500 turi būti įmokėta, likusieji ant išmokėjimo.

5 kambarių murinė stubelė (Cottage) labai gražiai užbaigta, gatvės ištaisytos, bargas už \$1800 grynus pinigūs arba ant išmokėjimų. Namas randasi arti mano ofiso.

1 šeimynų namas ant Francisco Ave. ir 44-tos Gat. — \$5100.

2 šeimynų namas 44-tos ir Francisco Ave \$3100.

J. McDONNELL

3622 S. California Ave., Chicago, Ill.

Pajieškojimas

Pajieškau trijų draugų, Petro Čiapo, Juozapo Čiapo ir Kazimiero Narševičiaus; visi Kauno g., Vilkmergės pav., Kupiškio vals., Laidžių sod. Gyvena, tur-but, apie New Yorką. Turu labai svarbų reikalą. Jie patiš ar kas juos žinote malonėkite pranešti.

Petras Suveizdis

1442 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau vaikino ar našlio del apšvedimo, šiek-tiek su pinigais, bet skirtumo tikėjimo, ir kuris nori gyventi ant ukės. Aš esu bevaikė našle, turu gražų ukę (farmą) ir 6 lotus mieste. Kreipkitės šiuo adresu: Mrs T. Lietuvė, Care of K. J. Intas, P. O. Box 73, Chicago, Ill.

Pajieškau dviejų draugų: Antano ir Jono Bartų, Kauno g., Sialučių pavietio, Blagovieščėjų vol., kaimo Kilonių, 7 melai kaip Amerikoje, Abudo, rodos, gyvena Chicagoje. Jie patiš ar kas juos žino malonės pranešti. Jos. Simanauškas 1825 No. Marshfield Ave Chicago, Ill.

Pajiešau laisvų pažiūrų apšvedimui merginos tarp 20 ir 30 metų. Aš turu gerą darbą ir turu savo formičius. Su pirmu laišku merginos, malonėkit prisiusiti ir savo fotografiją, kurią ant jūsų pareikalavimo sugražinsiu. D. Nemunis, 814 W. 19th St., Chicago, Ill.

CHICAGO, CHICAGO!

Russian American Bureau 160 N. Fifth Ave., Chicago, Ill. 2ras floras

Norintieji pasiusti pinigūs į tėvyne-Rusiją, del blankų pasiuntimui pinigų ir del kainų persiuntimo kreipkitės į Russian American Bureau, kuris gvarantuoja dastatymą pinigų į paskirtą vietą.

Turiu už garbę pranešti lietuviams kad aš malevoju is mažų didelius paveikslus ant drobės aliejaus maleva, užtikrinu savo darbą ant visados. Kurie norite turėti gražius paveikslus, kreipkitės pas mus, nes busite užgėdinti su musų darbu, ir neduokite kokiems žydėliams, nes jie tukstantčius žmonių yra apgavę, paimdami nuo jų pinigūs už paveikslus, ir daugiau nepasirodydavę.

Geriausia dovana Kalėdoms yra gražus paveikslas. ANTANAS J. LAURINCİKAS 3239 S. Halsted St., Chicago, Ill. Phone Yards 4528

Mes apskelbėm kare ant augštu kainu. Padekit sumušť Prieša!

MES TURIME SIMTUS PUIKIŲ IR NAUDINGŲ DOVANŲ DEL MOTERŲ, VYRŲ IR VAIKŲ. Taipgi mes turime didelę daugybę lavoro, susidedančio iš Deimantų, Laikrodėlių, Steninių Laikrodžių ir Aukšinių Daiktų, kuriuos parduodami, mes sutapysime jums pinigūs. Pirkite ten, kur jūsų doleris daugiausia jums gali nupirkti ir eikite į

KUBICEK'S BAZARĄ, 1708 So. Halsted St. Tarpe 17 ir 18 Gatvių.

Broli Lietuvi!

Ar Jums reikalinga Siutas, Overkotas, Čeverykai ar Skrybėlė?

Mes patiš siuvame visokius drabužius, siutas, overkotas, uniformius, taipgi darome ant užsakymų, todėl mes galime viskas parduoti daug pigiau, nes mes nieko nemokame jokiems perkūpiams. Gražiausi siutai nuo \$10.00 iki \$50.00, kokių niekad negausite jokios kitoj krautuve.

Skrybeles, Vyrų Skalbinius, Vyrų ir Vaikų Čeverykai. Visi mūsų tavorai yra atlikti unijistų darbininkų ir turi unijos žymė-label. Mes užganėdiname kiekvieną ir užganėdinsime jus.

Advertisement for Blue Island av. Tailors, featuring a logo and contact info: 1853-1855 Blue Island av. Tarpe 18 ir 19 Gat. Telephone Canal 1198

Tris Dideli Teatrai

Naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvių Rengiami

Lietuvių Dramatiškų Draugijų Susivienijimo

NAUJAME A. OLSZEWSKIO TEATRE, 3138-42 S. Halsted Street.

Subatoje, Gruodžio 19, 1914. 8.15 val. vakare. Inžanga 50c ir augščiau.

Gabiausi Chicago artistai suloš komedija-vodevilij "Užburtas Kunigaikštis" Sitas vakaras-bus pamargintas muzika ir gabiausių solistų dainelėmis

Nedėlioje Gruodžio 20, 1914. Dieninis Teatras 2:15. Inžanga 25c ir augščiau.

Vaidius riaktinėmis artistiskomis spēkomis pirmu kart Chicagoje, "GAIRĖS" trijų veiksmų drama. Veikalas labai interesingas ir užimantis.

Abu veikalu režisuoja L.D.D.S gen. režisierius Br. Vargšas.

Nedėlioje, Gruodžio 20, 1914. 8:00 val. vakare. Inžanga 35c ir aukščiau.

Dramos Draugija stato scenoje 5-ių veiksmų tragediją "MINDAUGIS" DIDIS LIETUVOS KARALIUS Veikalas istoriskas ir užimantis. Kas mate kartą lošiant, tas bus ir antrą. Režisuoja K. JURGELIONIS.

Grynas pelnas nuo šių vakarų paskirtas lietuviams, nukentėjusiems nuo karės. Tad tikimasi, kad visuomenė pritaris ir skaitlingai atsilankys į minėtus vakarus, kad sušelpus nukentėjusius brolius. Visus kviečia L.D.D.S. Centro Valdyba.

Valandos 8 lig 10 ryto, 1 lig 3 po pietų ir 7 lig 9 vakare Phone Drover 7800

DR. A. J. TANANEVICZE

Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas

Olisaz ir Gyvenimo vieta 3249 SO. MORGAN ST. CHICAGO, ILL.

Dykai 'Darbas'

Garsus Emilio Zolio Romanas. Kn. I

JAUNOJI LIETUVA

DIDZIAUSIAS 80 puslapių, geriausiasis redaguojamas, lietuviškas mėnesinis laikraštis. Pūnas gražių paveikslų ir gerų straipsnių iš mokslo ir literatūros sryties; parašytų geriausių mūsų rašytojų. Tai tikras namo papuošimas ir kiekvienas privalėtų jį skaityti.

Kaina metams \$3.00, pavienis numeris 25c. Kas prisius žemiam nurodytu adresu iki 1 d. sausio-jan. 1915 \$3.00 gaus "JAUNĄJĄ LIETUVĄ" per 1 metus ir visiškai dykai "DARBA", E. Zolio romanų kn. I. Adresuokit: K. BARONAS 1734 String St. CHICAGO, ILL.

Dr. J. Jonikaitis

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS. Rezidencija: 4613 So. Ashland Ave. (Town of Lake). Valandos: 9-12 išryto 1-3 po pietų 6-9 vakarais.

DR. THOMPSON

Daktaras ir Chirurgas BRIDGEPORT, CONN. 1128 Main Street., Kalbama lietuviškai.

DOVANA DYKAI!

Prieš šventes aš duosiu kiekvienam didelį malevotą aut drobės paveikslą tam, kuris paims pas mane tuziną kabinetinių paveikslų už \$5.50

PETER CONRAD, Lietuvis Fotografas 3130 S. Halsted St. Tel. Drover 6369 Chicago.

AR NORI

gant DYKAI dvi geras stulpas ir Kataloia visokių gerų muziesku sutzuki ir kitokių visokių daiktų, kuriu tu liebi nort. O nežinai kur ju gauti? Jeigu taip, tai atsišauk savo pilne ir atsišauk, o aš duosiu ta Kataloia ir tas stulpas tau musiniu DYKAI. Adresuokit: JUOZAS J. SZLIKAS (MAGIKAS) 3261 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanados. Vieniutele amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtėrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike už taip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ar moteris gali užsimokėti.

Mokiname per laiškus (korespondencija) tobulingusia metoda: kiekvienas išmoksta lietuviškai ir vėlavaris. Platensiu žinių rašykite pes WAITCHES BROS. 1741 W. 67th St. Ct. 1998

CARR BROS. WRECKING CO. INC.

PARDUODAME PIGIAI SENAS IR NAUJAS LENTAS, STULPUS IR KITOKI MATERIJOLA. Taipgi maliava, vinis, duris, langus, storą popierą stogams dengti ir t.t. PHONE YDS. 1294 3003 TO 3039 SO. HALSTED STR.

DOVANAS ant švenčių

kracker ir Kosinskis; ten tavoras geras ir zemos prekės; ką pirkšit už auksą auksu bus ir apturėsit užtektiną, atsakančią gvaranciją. Laikrodėliai, Deimantai, branzaletai, lencuogėliai, žiedai ir t. t.

KRACKER ir KOSINSKIS Nuo 25 metų sav. 1019 Milwaukee Ave., arti Augusta st. Puikus kalendorius dovanai

CHRISTMAS

Tel. Drover 7169. KREIPKITES PRIE LIETUVIŲ GENERALISKO KONTRAKTORIAUS. S. Markunas

Budavoju murinius ir medinius namus. Taisau senus, išplū "konkritu" fundamentus ir saidvokus. Visus prie namų darbus atlieku pagal savininko reikalavimą. Dabar laikas apmislyti, jei kas nori budavoti, paimt gerą kontraktorių.

2459 W. 46th Place. CHICAGO, ILL.

Juozas J. Szlikas

dabar lankosi Rytinėse valstijose, kaip "Naujienų" keliaujantis agentas.

Dabar jau jis lankosi Scrantone ir jojo apielinkėse. Vėliaus lankysis visoj Pennsylvanijos valstijoj. "Naujienų" administracijos yra igaliotas rinkti "Naujienoms" prenumeratą. "N." Administracija.

J. BRANKNIS

dabar lankosi rytinėse valstijose, kaip "Naujienų" keliaujantis agentas.

Dabar jis lankosi Amsterdame ir jojo apielinkėse. "Naujienų" administracijos yra igaliotas rinkti "Naujienoms" prenumeratą.

"N-ny" Administracija.

SUNKŲS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pinigai ir ant drabužio. Galima igyti už \$5 ir biskį brangiau, siutus ir žieminius plėčius, išėjusius iš mados arba truputį apnešiotus, vertės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON,

1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Peter Miller, Jeweler

Lietuviškas akinų prinkėjas. Egzaminavimas dykai. Didžiausias ir pigiausias išpardavimas. Užkviečiu visus lietuvis ant to didelio X-mas išpardavimo aukšinių daiktų, dziegarų, lencuogų, spilkų ir t.t.

2256 W. 22nd St., arti Oakley ave. CHICAGO.

LIETUVISKA APTIEKA

Pūnas Aptiekorius-provizorius iš Lietuvos S. VILIMAVIČIUS

Užlaikau visokias lietuvišgyduoles, išpildau receptus, kaip amerikoniškus, taip ir krajavų daktarų. Speciališka duodame patarimus vyrų ir moterų paslaptingose ir užsisenėjusiose ligose.

Prie aptiekos visada yra geras daktaras ir galite susikalbėti lietuviškai. Todėl kreipkitės prie savųjų, kur jys gausite teisingą patarnavimą.

339 Kensington Ave., Chicago. Telephone West Pullman 659